

רשומות

הצעות חוק

13 באוקטובר 1950

54

ב' בחשון תשי"א

עמוד

10

חוק מס' נסיעות לחוץ לארץ, תשי"א—1950

12

חוק נכסי המדינה, תשי"א—1950

14

חוק נכסי נפקדים (תיקון), תשי"א—1950

חוק מס נסיעות לחוץ לארץ, תשי"א — 1950

1. בחוק זה —

פירושים

„נסיעה חוץ לארץ“ פירושו — נסיעה בכל כלי הסעה שהוא מישראל למקום בחוץ לארץ או ממקום בחוץ לארץ למקום אחר בחוץ לארץ או ממקום בחוץ לארץ לישראל;

„כרטיס נסיעה“ פירושו — כל מסמך שהוא המקנה זכות או המעיד על זכות לנסיעה חוץ לארץ;

„מחיר“ של כרטיס נסיעה פירושו — הסכום הכולל המשתלם כרגיל בעד זכות נסיעה כזכות הנסיעה שהכרטיס מתייחס אליה וכולל תשלומים המשתלמים כרגיל בעד שירותים הניתנים בעת הנסיעה;

„רכישה“ של כרטיס נסיעה כוללת קבלת כרטיס נסיעה בכל דרך שהיא, בין בתמורה ובין בלי תמורה, וכן שימוש בכרטיס נסיעה על ידי מי שעוסק במכירת כרטיסי נסיעה;

„המנהל“ פירושו — מנהל המכס והבלו.

2. מס שייקרא „מס נסיעה לחוץ לארץ“ (להלן — מס נסיעה) יוטל על רכישת כרטיסי נסיעה בישראל.

הטלת מס נסיעה

3. (א) שר האוצר רשאי, בצו שיפורסם ברשומות, לקבוע את שיעור מס הנסיעה המוטל על רכישת כרטיסי נסיעה לסוגיהם.

שיעור המס

(ב) שיעור מס הנסיעה יהיה מבוסס על המחיר של כרטיס הנסיעה, ולא יעלה על 50% ממחיר זה.

פיו חייב במס

4. מס הנסיעה ישולם על ידי הרוכש את כרטיס הנסיעה במועד האמור בסעיף 5.

5. (א) מס הנסיעה ייגבה —

נכיות המס

(1) אם כרטיס הנסיעה נרכש מאת אדם הנמצא בישראל — על ידי אותו אדם, בעת הרכישה; ואותו אדם יעביר לאוצר המדינה את הסכום שגבה, באופן שייקבע בתקנות;

(2) בכל מקרה אחר — על ידי המנהל באופן ובמועד שייקבעו בתקנות.

(ב) מס הנסיעה מותר לגבותו בהתאם להוראות פקודת המסים (הגבייה).

6. לא יקנה אדם לאחר זכות לנסיעת חוץ לארץ, ולא ירכוש אדם זכות כזו, אלא על פי כרטיס נסיעה.

אין נסיעת חוץ לארץ אלא בכרטיס

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

הובת ציון
מחיר הכרטיס

7. (א) לא ימסור אדם לאחר כרטיס נסיעה לשם נסיעה, אלא אם צויין בו מחירו ושולם עליו מס הנסיעה המגיע לפי חוק זה.

(ב) כרטיס נסיעה שלא צויין בו מחירו, או שיש למנהל יסוד לחשוב שהמחיר שצויין בו אינו המחיר הנכון, רשאי המנהל לקבוע את מחיר הכרטיס לצורך חוק זה.

הגבלה על
כניסה לכלי
הסעה

8. לא ייכנס אדם לכלי הסעה לשם נסיעה מישראל לחוץ לארץ, אלא אם יש בידו כרטיס נסיעה שצויין בו מחיר, או שמחירו נקבע על ידי המנהל; אך הוראה זו אינה חלה על אדם הנמנה עם צוות העובדים של כלי ההסעה.

מסירת
ידיעות;
רשות כניסה
ובריקה

9. המנהל או מי שהורשה לכך על ידי רשאי —

(1) לדרוש מכל אדם העוסק במכירת כרטיסי נסיעה למסור ידיעות, בעל פה או בכתב, על כל הנוגע לכרטיסי נסיעה שבחזקתו או שהיו בחזקתו מיום שנכנס חוק זה לתקפו;

(2) להיכנס בכל עת למקום עסקו של כל אדם העוסק במכירת כרטיסי נסיעה, ולבדוק את כרטיסי הנסיעה הנמצאים שם ואת הספרים ושאר המסמכים הנוגעים להם;

(3) להיכנס בכל עת לכל כלי הסעה העומד להסיע נוסעים לחוץ לארץ, כדי לבדוק אם קוימו הוראות חוק זה.

עבירות

10. אדם שעשה אחד מאלה —

(1) עבר על הוראה מהוראות הסעיפים 6, 7 או 8;

(2) סירב למסור ידיעה שנדרשה ממנו לפי סעיף 9;

(3) מנע או הפריע אדם מלהשתמש בסמכויותיו לפני סעיף 9.

(4) מסר ידיעה כוזבת בכוונה להתחמק, או לסייע לאחר להתחמק, מתשלום מס נסיעה;

דינו — מאסר עד ששה חדשים או קנס עד חמש מאות לירות או שני הענשים כאחד.

פסור

11. שר האוצר רשאי בצו שיפורסם ברשומות, לפטור סוגי בני אדם מסויימים מתשלום מס נסיעה, כולו או מקצתו.

ביצוע
והקנות

12. (א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה.

(ב) שר האוצר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע חוק זה ולקבוע בהן, בין השאר —

(1) דרכי גבייה של מס נסיעה;

(2) חובת סימון של כרטיסי נסיעה שמס נסיעה שולם עליהם בצורה ובאופן שימצא לנכון;

(3) חובת רישום של העוסקים במכירת כרטיסי נסיעה;

(4) חובת ניהול פנקסים על ידי העוסקים במכירת כרטיסי נסיעה.

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק המוצע בא להטיל מס (שייקרא "מס נסיעה לחוץ-לארץ") על הרוכש בישראל כרטיס ל"נסיעת חוץ לארץ".

נסיעת חוץ-לארץ לצורך החוק היא אחת מאלה:

(א) נסיעה מישראל למקום בחוץ-לארץ;

(ב) נסיעה ממקום בחוץ-לארץ למקום אחר בחוץ-לארץ;

(ג) נסיעה ממקום בחוץ-לארץ לישראל.

שיעור המס ייקבע על ידי שר האוצר, אך לא יעלה על המשים אחוז מהמחיר הרגיל של כרטיס הנסיעה.

שר האוצר יהיה רשאי לפטור סוגים מסויימים של בני אדם מתשלום המס, כולו או מקצתו.

כדי להבטיח את ביצוע החוק, נקבעו בו הוראות אלה:

(א) איסור להקנות או לרכוש זכות לנסיעת חוץ-לארץ אלא על פי כרטיס;

(ב) חובה לציין בכרטיס את מחירו ואיסור מסירתו לנוסע ללא תשלום המס;

(ג) איסור כניסה מבלי כרטיס לכלי הסעה העומד לצאת לחוץ-לארץ.

חוק נכסי המדינה, תשי"א—1950

1. (א) נכסיהם של שלטונות ארץ-ישראל, המצויים בשטח בו חל משפט מדינת ישראל, הם נכסי מדינת ישראל מיום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948).

(ב) "נכסיהם של שלטונות ארץ ישראל" כוללים, לצורך סעיף זה —

(1) כל המקרקעים;

(2) כל המכרות והמחצבים למיניהם הנמצאים במקרקעים או במים, מתחת

להם או עליהם, בין שהמים הם נהרות או ימים שבפנים הארץ ובין שהם

מי חוף;

(3) כל המטלטלים והזכויות;

שהיו ביום ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948) קנין ממשלת ארץ ישראל, כל מחלקה ממחלקותיה או שירות משירותיה, או קנין הנציב העליון, אם כנאמן בעד ממשלת ארץ ישראל ואם באופן אחר, או קנין נושא תפקיד אחר בממשלת ארץ ישראל בתוקף תפקידו, אם כנאמן בעד ממשלת ארץ ישראל או בעד כל מחלקה ממחלקותיה או שירות משירותיה, ואם שלא כנאמן כלל.

2. מימיהם של כל הנהרות, הפלגים, המעינות, האגמים ושאר מקווים טבעיים של מים, המצויים בשטח בו חל משפט מדינת ישראל, הם נכסי מדינת ישראל מיום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948).

3. נכס המצוי בשטח בו חל משפט מדינת ישראל, ואין לו בעלים, הוא נכס מדינת ישראל מיום היותו לנכס ללא בעלים או מיום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948), הכל לפי התאריך המאוחר יותר.

נכסי שלטונות
ארץ ישראל —
נכסי מדינה

אוצרות מים —
נכסי מדינה.

נכסים שאין
בעלים —
נכסי מדינה

עסקות
בנכסי
מדינה

4. (א) הממשלה רשאית, בשם המדינה, למכור נכסים מנכסי המדינה — בין נכסים שמדובר בהם בסעיף 1, 2 או 3, ובין נכסי מדינה אחרים — להעבירם בדרך אחרת, להשכירם, להחכירם, להחליפם, לשעבדם, לחלקם, להרשות את השימוש בהם או את ניצולם, ולהעניק זכויות אחרות בהם, הכל בתנאים שתראם נאותים.

(ב) הממשלה רשאית, בשביל המדינה, לרכוש נכסים בדרך קניה, חליפין או בכל דרך אחרת, לשכרם, להכרם, ולקבל זכויות אחרות בהם, הכל בתנאים שתראם נאותים.
(ג) ואלה רשאים לייצג את הממשלה בעסקות שמדובר בהן בסעיף קטן (א) או (ב) ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים אליהן:

(1) שר האוצר;

(2) שר אחר או אדם אחר שהורשה לכך על ידי הממשלה, אם באופן כללי ואם לגבי סוגי עסקות או סוגי נכסים מסויימים;

(3) אדם אחר שהורשה לכך על ידי שר האוצר, או על ידי שר אחר כאמור בפסקה (2), לגבי עסקות מסויימות.

הודעה על הרשאה לפי פסקה (2) תפורסם ברשומות.

(ד) חתימתו של שר האוצר, וכן חתימתו של שר אחר או אדם אחר שהורשה לפי סעיף קטן (ג), בתחום הרשאתו, על המסמכים הנוגעים אל עסקה מן העסקות שמדובר בהן בסעיף קטן (א) או (ב) תשמש ראיה חותכת לכך שהממשלה עשתה את העסקה על ידי החתום ושראתה את תנאי העסקה נאותים.

שמירת חוקים
קיימים

5. הוראות סעיף 4 אינן פוגעות בהוראותיו של כל חוק אחר הדין בנכסי מדינה.

אישור עסקות

6. (א) עסקה מן העסקות שמדובר בהן בסעיף קטן (א) או (ב) לסעיף 4, שדימו לעשותה בשם המדינה או בשבילה בין יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) ובין יום היכנס חוק זה לתקפו, ושהיתה נעשית כדין אילו מי שדימה לעשותה בשם המדינה או בשבילה היה מוסמך לכך, רואים אותה כאילו נעשתה כדין.

(ב) תעודה חתומה בידי שר האוצר או מי שנתמנה על ידיו, המעידה כי העסקה המתוארת בה דימו לעשותה בשם המדינה או בשבילה כאמור בסעיף קטן (א), תשמש ראיה חותכת וראיה יחידה לכך.

(ג) הודעה על מינוי לפי סעיף קטן (ב) תפורסם ברשומות.

ביטול

7. בטלים:

(1) הסעיפים 12, 13 ו-16 לדברי המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922

עד 1947;

(2) פקודת אדמות הממשלה, 1942.

כיצוע

8. שר האוצר ממונה על כיצוע חוק זה.

¹ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2788; ע"ר מס' 1093 מיום 1.5.41, תוס' 2, עמ' 561; ע"ר מס' 1642 מיום 19.1.48, תוס' 2, עמ' 20.
² ע"ר מס' 1182 מיום 30.3.42, תוס' 1, עמ' 31.

דבריהם

הצעת חוק זו באה להבהיר את זכות הבעלות של מדינת ישראל על שני סוגי נכסים, המצויים בתחומיה: נכסי שלטונות ארץ ישראל ונכסים ללא בעלים (הסעיפים 1 ו-3). כמו כן מתאשרות מחדש זכויותיה של המדינה באוצרות המים (סעיף 2) שנקבעו בפירוש עוד בסעיף 16 לדברי המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922 עד 1947. כזכור, הופעל סעיף 16 האמור על ידי הממשלה לא מכבר (ראה האכרזה בענין זה שפורסמה בילקוט הפרסומים 83 מיום ט' באייר תש"י (26.4.50) עמ' 892). סעיף 4 מטרתו לקבוע מי ומי מוסמך לעשות עסקות נכסים בשם המדינה או בשבילה. כפי שמוצע בזה, ניתנת סמכות זו לממשלה; אולם מכיון שהממשלה כגוף לא תוכל לפעול בכל עסקה ועסקה, ייצגו אותה שר האוצר או שרים אחרים או אנשים אחרים שהורשו לכך במיוחד.

ההוראות בדבר עסקות, הכלולות בסעיף 4, לא יפגעו בהוראות כל חוק אחר הודן במיוחד בסוגי נכסים שונים הנמנים עם רכוש המדינה (סעיף 3). כך, למשל, יוסיפו עניני מכרות, מחצבים, כריית שמן, יערות וכיוצא באלה, להיות מוסדרים על פי החוקים החלים עליהם.

מאחר שמאז הקמת המדינה ועד עתה נעשו עסקות מעסקות שונות בשם המדינה ובשבילה, מבלי שסמכותם של נציגי המדינה בהן היתה ברורה די צרכה, בא סעיף 6 לאשר עסקות אלה, אם היו חוקיות מכל שאר הבחינות.

חוק נכסי נפקדים (תיקון), תש"א—1950

תיקון חוק נכסי
נפקדים, תש"א—
1950

1. חוק נכסי נפקדים, תש"א—1950, יתוקן כך:

בסעיף 12, בסעיף קטן (ג), ייוספו משפטים אלה:

„ונקבעו כללים כאלה, רשאי האפוטרופוס לשנות את דמי השכירות שנקבעו בכל חוזה שכירות כדי להתאימם אל אותם הכללים. לצורך סעיף זה רואים שינוי כזה של דמי השכירות כקביעת דמי השכירות בחוזה השכירות, ואת דמי השכירות ששוננו כך כדמי השכירות שנקבעו בחוזה השכירות“.

דבריהם

הצעת חוק זו באה להסיר ספק שנתעורר אגב פירוש הסעיף 12 לחוק נכסי נפקדים, תש"א—1950, הודן בתחולתן של הפקודות להגבלת דמי שכירות על נכסים מוקנים. התיקון המוצע מבהיר כי הכללים ששר האוצר רשאי לקבוע בתקנות לפי סעיף 12 (ג) כוחם יפה אף לגבי חוזי שכירות קיימים, ועל כן אפשר להתאים אליהם גם את דמי השכירות שנקבעו כבר בחוזי שכירות כאלה.

כפר התיקים 87 מיום ב' בניסן תש"א (20.3.50) עמ' 86.